

Iam veteres grammatici argumenta complurium in Iliade et Odyssea locorum ad Hesiodae poësis rationem accedere iure notaverunt. Et molestam illi quidem catalogorum ieiunitatem (cf. schol. ad v Il. Σ 39, Ω 614) et sententiarum praeceptorumque, quae ad vitae usum spectant, studium (cf. schol. ad v. Od. ο 74) illuc reiecerunt. Sed pauci loci, ubi ad illum „καὶ ὄνομα χαρακτῆρα Ἡσιόδειον“ revochemur, nobis traditi sunt¹⁾. Neque nostra memoria ea res non tractabatur, ita ut cum fabularum similitudo tum versuum ratio et dicendi genus conferrentur²⁾. Sed quod vulgo Homerus aetate Hesiodo antecedere existimabatur, quibus hic et ille formulis uteretur, eas admodum omnes ex Homeri in Hesiodi carmina traductas esse putabant³⁾. Cum autem singulas Iliadis et Odysseae partes aetate multum inter se distare et alia aliunde a rhapsodis eo admixta esse satis comprobatum sit, etiam nonnulla ex Hesiodi carminibus hausta ibi exstare veri simile est. Hoc autem opusculo, cum ad omnes omnium utriusque poëtae versuum locos excutiendos hic parum spatii exhibeatur, una Hesiodi Theogonia cum solius Odysseae versibus comparabitur. Atque ne alienum

1) cf. Lehrs, de Arist. 2. p. 343. — 2) Friedr. Thiersch, Über die Gedichte des Hes., ihren Ursprung und Zusammenhang mit denen des Homer, Denkschr. d. Ak. z. München I. 1813. Quae praeterea de hac causa multa scripta sunt, composuit Goettling-Flach, Hesiodi carmina 3. p. LXXVI, seqq. cf. Bernhardt, Grundr. der griech. Lit. 3. II. p. 273; Bergk, Griech. Lit. Berl. 1872. I. p. 1012 seqq.; Christ, Griech. Liter. p. 67. 68. — 3) velut Ed. Kausch, Quatenus Hesiodi elocutio ab exemplo Homeri pendeat, Regiom. 1876.

quidem sit amplissimam illam causam ita circumscribere, quod et recentissimae Homeri carminum partes Odysseae sunt et res in Theogonia tractatae propius quam Opera et Dies ad Homeri fabulas accedunt, ut plures versus sive hinc istuc sive contra translatos esse credideris. Sed ubi res poposcerit, et Iliadis et Operum et Dierum versus et formulae respicientur.

Theog. 10. . . . *σιεῖχον περικαλλέα ὄσσαν εἶσαι,*
 Od. μ. 192 *ὡς γάσσαν εἶσαι ὅπα κάλλιμον . . .*

Notandum est, quod *περικαλλής* vocabulum saepe apud Homerum, hoc uno loco in Hesiodicis carminibus legitur. Ceterum ὄσσα apud Homerum significare famam a deis profectam (velut in v. v. Od. α 282 . . . ὄσσαν ἀκούσης, β 216 . . . ὄσσαν ἀκούσω, qui versus ex α 282 prave traductus¹⁾, Π. Β 93 . . . ὄσσα δεδῆει), apud recentiores omnino sonum monet scholion²⁾. Hanc vocabuli vim exhibet etiam v. h. Merc. 443 . . . ὄσσαν ἀκούω sc. citharae, qui hymnus propius ad Hesiodicum sermonem accedit³⁾. Hac ampliore autem significatione inferior aetas indicatur. Huc accedit, quod in Odyssea carmen μ, cum eius partis sit, quae Ἀλκίονος ἀπόλογος appellatur, in antiquissimis Odysseae carminibus ducendum est⁴⁾. Neque praetermittam illam clausulam ὄσσαν εἶσαι praeterea reperiri in v. Theog. 43, in spuris v. v. 65. 67, qui versus universi sunt prooemii. Quae cum ita sint, quamquam Schoemannus⁵⁾ rem in medio relinquit, illud

1) cf. Faesi, Homers Odys. 6. Berl. 1873. ad v. — 2) cf. Lehrs, de Arist. 2. p. 88. — 3) Sterrett, Qua in re hymn. Homer. V. maiores inter se differant antiquitate vel Homeritate, Boston 1881. p. XLV. — 4) Bergk, Gr. Lit. I 681 sqq. Christ, Gr. L. p. 22. 23. 33. Sittl, Die Wiederholungen in d. Od. München 1882, p. 161 sqq. — 5) Schoemann, Die Hesiod. Theogon. Berlin 1868. p. 300.

ὄσσαν ἰεῖσαι a prooemii quodam poëta *ex recordatione Homeri repetitum esse* asseverem.

Th. 21 . . . ἀθανάτων ἱερὸν γένος αἰὲν ἐόντων.

Od γ 147 . . . θεῶν τρέπεται νόος αἰὲν ἐόντων.

Saepe exstat hic versus finis in Theogonia velut in v. v. 33. 105. 801; praeter hunc Od. locum autem in v. Od. δ 583 . . . θεῶν χόλον αἰὲν ἐόντων. Crebro in Homeri carminibus legitur *illius formulae epicae* nominativus . . . αἰὲν ἐόντες, velut in v. v. Il. A 290. 494; Φ 518; Ω 99. Od. ε 7; ϑ 306; μ 371. 377 et accusativus in v. v. Od. α 263. 378; ϑ 365; β 143¹⁾.

Th. 25 Μοῦσαι Ὀλυμπιάδες κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο.

Od. ζ 105 . . . νύμφαι, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο.

Theogoniae v. v. 52. 966. 1022 eadem, quae v. 25, verba habent. Quibus de locis suspectus est v. 25, quod, cum hymni sit Heliconis Musarum gloriae causa conditi, Olympicae commemorantur. Quod attinet ad illud κοῦραι Δ. αἰγ. sine dubio *formula epica est*. Iam addo v. Od. ι. 154 . . . νύμφαι x. A αἰγ. et quamquam a proposito nostro abhorret v. v. Il. B 598 μοῦσαι αἰεδοίεν, x. A αἰγ. et B 491 . . . Ὀλυμπιάδες μοῦσαι, Διὸς αἰγιόχοιο (sc. θυγατέρες), quae verba *melius in Hesiodi, poëtae Musarum, quam in Homeri carminibus quadrare* suo iure monuit Christ²⁾. Praeterea invenitur illa formula in v. Il. Z 420 νύμφαι ὄρεστιάδες, x. A αἰγ.

¹⁾ Diligenter composuit omnes in Homeri carminibus locos iteratos, Schmidt. Parallel-Homer, Göttingen 1885. — ²⁾ Zur Chronologie des altgriech. Epos, München 1884 p. 20 sqq.

Th. 27 ἴδμεν ψεύδεα πολλὰ λέγειν ἐτύμοισιν ὁμοῖα.

Od. τ 203 ἴσχε ψεύδεα πολλὰ λέγων ἐτύμοισιν ὁμοῖα.

Priusquam tractentur hi versus ipsi, totum Odysseae locum a. v. τ 203 usque ad v. 210 considerare non alienum videtur. Iure dicas languida et quasi per lusum redintegrata eiusdem verbi (τήκεσθαι) repetitione imitationem alicuius rhapsodi apparere, id quod similiter factum videmus in v. v. Od. γ 296 sqq.¹⁾. Versus vero τ 203 non minus suspectus videtur quam insequentes. Vocabulum ἴσχε enim et veteribus et recentioribus eius loci interpretibus multos iniecit scrupulos. Schol. quidem Ven. notat ad v. Od. τ 203 (ἴσχε): *τινὲς βούλονται τὸ ἔλεγε σημαίνειν, ἄλλοι δὲ τὸ ἤισχε, τὸ εἰκάζειν, ὁμοίου*. Praefracte autem schol. ad v. Od. χ 31 (ἴσχευ ἐκαστος ἀνήρ . . .), qui cum duobus insequentibus ab Aristarcho damnatus est²⁾, ἴσχε vocabulum pro ἔλεγε positum esse his verbis negat: *οὐδέποτε Ὀμηρος ἐπὶ τοῦ ἔλεγε τὸ ἴσχε, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ὁμοίου*.

Ut illo sic hoc tempore utra illius vocis significatio retinenda sit, indices inter se dissentiunt³⁾. Unde factum est, ut Buttmannus⁴⁾ neutram sequeretur et ad v. Od. χ 31 ἴσπε pro ἴσχε coniectaret. Kruegerus⁵⁾ autem ad ἴσχε („sprachs“) affert Theocritum 22. 167. Quod ibi et compluries apud Apollonium Rhodium (Argon. 2, 240. 1196. 3, 306 cet.) voci ἴσχε vis dicendi subiecta est, nisi ad recentiorem illius vocabuli usum nihil valet. Ab *Homeri ratione dicendi illam significationem verbi abhorreere inde patet*. Alii vero, quibus sagax ille Aristarchus auctor, ἴσχε referunt ad εἴσχειν (cf. schol. ad v. Od τ 203). Neque ea interpretatio satis expedita est, id quod bene

1) Geppert, *Ursprung d. hom. Gesänge*, Leipz. 1840. II. p. 234. —

2) quibus de causis male se habeant illi v. v. cf. Faesi ad v. v. χ 31—33. —

3) Diversas de ea re sententias composuit Ebeling, *Lex. Hom. s. v. ἴσχε*.

— 4) Lexil., II. No. 77. 6. — 5) *Griech. Sprachl.* 3. II. § 39 s. v.

senserunt illi, qui ἴσχε dicere valere affirmabant. Adhibe hanc (ἔισχειν) significationem ad v. τ 203, iam intelleges tales sermonis ambages alienas esse ab Homero. Haud bene Faesi, qui et ipse in v. τ 203 interpretatur „machte ähnlich, dichtete wahrscheinlich“, v. Od. δ 279 (πάντων Ἀργείων γωνὴν ἴσχουσ' ἀλόχοισιν sc. Ἑλένη) affert, quem Aristarchus delevit, quod Helena neque vocem uniuscuiusque uxoris Graecorum in equum inclusorum imitari, neque omnino tali dolo illos fallere posset (cf. ad v. δ 279 Eustath. Commentt.).

Neque haec neque illa interpretatio igitur satis probabilitatis habet. *Ego autem puto rhapsodum quendam v. τ 203 subduxisse ex v. Th. 27 et perverse inseruisse eundemque, id quod persuadet* ¹⁾ *illa vocabuli ἴγχεσθαι repetitio, insequentibus v. v. usque ad v. 210 immutasse. Qui censuerit minime quemquam tantae incuriae rhapsodum esse arguendum, conferat simile exemplum in v. v. Od. ψ 260 (ἀλλ' ἐπεὶ ἐγράφθης καὶ τοὶ θεοὶ ἐμβάλε θυμῷ) et τ 484 (ἀλλ' ἐπεὶ ἐγράφθης καὶ τ. θ. ε. θ.), ubi ἐγράφθης in v. ψ 260 aliam atque in v. τ 484, non Homericam, significationem habet* ²⁾, unde v. ψ 260 perverse ex τ esse haustus iudicatur. Praeterea dignus sit, qui commemoretur, v. Theogn. 713, quem affert Flach.: οὐδ' εἰ ψεύδεα μὲν ποιοῖς ἐτύμοισιν ὁμοῖα. Hic v. et ipse ex Theogonia traductus videtur esse, cum apud recentiores poëtas et versus et sententiae Hesiodeae permultae inveniantur ³⁾.

¹⁾ Cf. etiam Bergk, Gr. Lit. I. p. 710. — ²⁾ Sittl, Wiederhol. p. 146. — ³⁾ Cf. Bergk, Gr. Lit. I. 960.

Theog. 31 . . . ἐπέπνευσαν δέ μοι ἀυδὴν

32 θέσπιν,

Od. α 328 . . φρεσὶ σύνθετο θέσπιν ἀοιδίην.

Similiter dictum est in v. Od. θ 498 . . . ὄπασε θέσπιν ἀοιδίην et in v. Od. ρ 385 in initio versus ἢ θέσπιν ἀοιδόν; et pariter in h. Merc. 442 . . . ἔγρασε θέσπιν ἀοιδίην. Nihil addendum nisi huius formulae θέσπιν ἀοιδίην vel ἀοιδόν vel ἀυδὴν Iliadem esse expertem, quae quidem formula recentiorum carminum videtur esse.

Th. 35 ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα περὶ δρυῶν ἢ περὶ πέτρων.

Od. ι 163 οὐ γὰρ ἀπὸ δρυὸς ἔσσι παλαιφάτιον, οὐδ' ἀπὸ πέτρης.

Hunc Theogoniae locum verbis quidem similem esse et Od. ι 163 et Il. X. 126 (οὐ μὲν πως νῦν ἔσσι ἀπὸ δρυὸς οὐδ' ἀπὸ πέτρης) monet Flach. a. v., qui proverbialem illam esse formulam dicit, id quod concedendum. Sed dubito an non tres illi loci referri possint ad significationem, ut ille vult, divini ¹⁾. Inprimis ei interpretationi v. Il. X 126 scrupulos exhibet. Qui vero fiat, ut proverbialis formula modo in hanc modo in illam sententiam flectatur, difficile sit dicere. Equidem censeo *plane diversis temporibus illos versus factos esse*, cum vera vis proverbii, id quod etiam apud nos proverbii quibusdam contigit, iam obscurata esset.

¹⁾ ad v. v. Od. ι 163 et Theog. 35 cf. Plato, Apol. p. 34 D et Phaedr. p. 275 et quas interpretandi rationes affert Flach. a. v.

Th. 40 . . . γελᾷ δέ τε δώματα πατρὸς.

Od. δ 657 ζ 296, ξ 319 . . . δώματα πατρὸς.

Apparet hanc formulam epicam esse. Ceterum Theog. v. recentioris aetatis arguitur vocabulo γελᾷ per translationem dicto, id quod ad lyrica spectat. Saepenumero quidem ille vocabuli usus apud recentiores poëtas invenitur cf. La Roche ⁴⁾ ad Il. T 362.

v. Th. 43 cf. ad Th. 10 (. . . ὅσσαν ἰεῖσαι).

Th. 44 Θεῶν γένος αἰδοῖον πρῶτον κλείουσιν αἰοιδῆ.

Od. α 338 ἔργ' ἀνδρῶν τε Θεῶν τε, τὰ τε κλείουσιν αἰοιοί.

Mirum est, si in v. Od. α 338 de vate dicitur κλείειν. Nam usitata canendi vocabula apud Homerum sunt αἰείδω et de Musis et de vate dictum velut in v. v. Od. θ 45. 73 (= Il. I 189). 83 (= 367 = 521 = α 325). 87. 90. 266 (= α 155). 489. 492. 538. ρ 519. χ 331 (= α 154). ρ 348 (παραιδέειν). 352. Il. A 604. B 598. ἐννεπε de Musis et hominibus inter se colloquentibus: Od. α 1. Il. B 761 etc. μέλπομαι de vate Il. Σ 604. Od. δ 17. ν 27. ἔσπετε quater in Iliade de Musis usurpatum: B 484. A 218. Ξ 508. II 112. Nusquam autem nisi in hoc Od. loco de vate κλείω dicitur.

Sed contemplemur ceteros locos Homericorum carminum κλείειν exhibentes: v. Od. ρ 418 . . . ἐγὼ δέ κέ σε κλείω κατ' ἀπείρονα γαῖαν, quae verba Ulixes mendicus Antinoo cenanti dicit, non vates. Genus passivum vero invenitur in v. Od. ν 299 μῆρι τε κλέομαι καὶ κέρδεσιν . . . id quod Minerva de se, et Il. Ω 202 ἔκλε' ἐπ' ἀνθρώπους ξείνους . . . , quod Hecuba de Priamo pronunciat.

⁴⁾ Homers Ilias, Berl. 1870.

In his igitur versibus *κλείειν* omnino significationem „preisen“ habet neque de rhapsodis dicitur. Hoc loco *α* 338 autem *κλείειν* nihil significat nisi *ἀείδειν* vel potius *κλέα ἀείδειν*, quod in *v. 9 73 . . . ἀνῆχεν ἀειδέμεναι κλέα ἀνδρῶν* legimus, ita ut, cum in insequente versu *α* 339 *τῶν ἐν γέ σφιν ἄειδε* exstet, variationis vocabuli causa illud *κλείειν* esse adhibitum mihi videatur, sed, quod abhorret a solito dicendi genere, aliunde atque ex Homero ductum. Ille autem finis *v. Th. 44 κλείουσιν ἀοιδῆ* notabilis est, quod et ipso vocabulum *ἀείδειν* circumscribitur.

Quae vocabula apud Hesiodum significatione „besingen“ ornata inveniantur, iam tractabitur. Sunt autem *ἀείδω* semel in *v. Th. 34* de vate, semel in *v. Oper. 662* de Musis, qui versus spurius putatur (cf. Goettl.-Flach ad *v. v. Oper. 646 — 662*). *ἐνέπων* in *v. Oper. 194* et *ἐνέποντες* in *v. Oper. 262*, qui spurius videtur, de hominibus; de Musis *ἐννέπετε* in suspecto *v. Oper. 2*; sub forma *ἐνισπεῖν* de homine in *v. Th. 369 μέλπομαι* de Gratiis exhibetur in *v. Th. 66*, in insequente autem versu *κλείειν* eodem sensu legitur, sed spurius ille. *ἔσπετε* vocabulum in Theog. non exstat, at *κλείω* de vate in *v. Th. 32 . . . ἵνα κλείομι τά τ' ἐσόμενα πρό τ' ἐόντα* cum significatione „besingen“ reperitur, eodem sensu de Musis in *v. Th. 105 κλείετε δ' ἀθανάτων ἱερὸν γένος αἰὲν ἐόντων*. Praeterea in hoc *v. Th. 44* et in illo, ut supra dictum, spurio *v. Th. 67*. Neque in spurio prooemio, *Oper. v. 1. Μοῦσαι Πιερίθθεν, ἀοιδῆσι κλείουσιναι* non legitur neque in *v. hymn. Hom. 31. 18 . . . κλήσω μερόπων γένος ἀνδρῶν*, cuius aetas satis recens ¹⁾.

Ex locis allatis illud *κλείουσιν ἀοιδοί* ab antiquo Homeri sermone abhorreere apparet atque clausulam in *v. Od. α* 338

¹⁾ Baumeister, Hymn. Hom. Lips. 1869. p. 366.

ad v. Th. 44 referendam esse probabile est. Cui autem recens quae putatur Theogoniae proemii aetas offensionis est, respiciat vocabulum οἶδας in v. Od. α 337¹⁾.

Th. 46 οἵ τ' ἐκ τῶν ἐγένοντο θεοί, δωτηῆρες εἰάων.

Od. 9 325 ἔστιαν δ' ἐν προθύροισι θεοί, δωτηῆρες εἰάων.

Versus Th. 46, quod δωτηῆρες εἰάων, epithetum Olympicorum deorum proprium, male de Titanibus usurpat, ex v. Th. 111 huc traiectus videtur (cf. Goettl.-Flach. ad v.). Iam Koechlyo offensionis fuerat, at Schoemannus (l. l. p. 304) eum defendit. Ceterum hic versus mihi afferendus erat propter illam formulam δ. ε.

Memoratu dignum videtur esse δωτηῆρες εἰάων in Od. 9 ἀπαξ esse λεγόμενον neque minus illud δῶτωρ, quod invenitur in v. 9 335: Ἐρμεία, Αἰὸς νῆε, διάκτορε, δῶτορ εἰάων, id quod aliquid momenti habeat, si ponderaveris totum locum a v. 266 —369 et veteribus et recentioribus in suspensionem venisse²⁾. Apud Hesiodum autem saepius illa formula invenitur atque in sola quidem Theog. velut in v. 111 = 46; Th. 633 οἱ δ' ἄρ' ἀπ' Οὐλύμπιοι θεοί, δωτηῆρες εἰάων. Th. 664 ὡς γὰρ ἐπ-ῆγησαν δὲ θεοί, δωτηῆρες εἰάων. Deinde notandum est, quod formula δωτηῆρες ε., quae omnibus his locis universis deis Olympicis tribuitur, in v. 9 335 de solo Mercurio usurpatur, atque altera quidem forma δῶτορ, quae neque usquam in Hesiodicis neque, hymnos si omiseris, ubi in spurio³⁾ v. XVIII. 12 et

¹⁾ cf. Homers Od. v. Ameis, Anhang, ad v.; de rebus cf. etiam Christ, Chronol. p. 32 ad v. α 327 et Homer u. Homeriden p. 53 (173) ad v. α 344. — ²⁾ cf. Bergk, Gr. Lit. I. p. 679. Sittl, Die Wiederh. p. 127. — ³⁾ Baumeister, Hymn. Homer. p. 349 ad h. XVIII.

XXIX. 8 de Mercurio usurpata legitur, in Homericis carminibus invenitur. Perverse autem illud epithetum de Mercurio adhibitum est ¹⁾).

Quae cum ita sint, etiam *hanc formulam esse Hesiodicam* ²⁾ et in v. v. Od. 9 325. 335 et hymn. Hom. XVIII. 12 et XXIX. 8 traductam esse contendam.

Th. 47 . . . θεῶν πατέρ' ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν.

Od. χ 216 . . . πατέρ' ἠδὲ καὶ νιόν.

Eadem quae in v. Th. 47 clausula in v. v. Th. 457. 468 exstat. Apud Homerum vero integram, qualis est in v. Th. 47, non inveni, similes exhibentur permultae, velut in v. v. Il. A 334 544. Γ 68. E 426. O 12. 47. Ω 103. Od. α 28. μ 445. σ 137. Nihil igitur ex v. Th. 47 sequitur *nisi illam formulam esse epicam Hesiodi propriam*.

Th. 52 Μοῦσαι Ὀλ., κοῦραι Δ. αἰγ. cf. ad v. Th. 25.

Th. 58 ἀλλ' ὅτε δῖ' ῥ' ἐμμαντὸς ἔργν, περὶ δ' ἔτραπον ὦραι
= Od. ζ 469.

Th. 59 μῆρῶν φθινόντων, περὶ δ' ἡμέαια πόλλ' εἰτελέσθη
= Od. ζ 470.

Versus Od. ζ 469 et Theog. 58 communis sermonis epici sunt et saepenumero in Homeri quidem carminibus similes tem-

¹⁾ Quod haud raro factum esse monet Geppert, Ursprung II. p. 203 et Sittl, Wiederhol. p. 63. 155 sqq. — ²⁾ cf. Peppmüller, Commentar zum 24. B. d. Il. Berl, 1876 ad v. 528.

poris definiendi formulae reperiuntur velut in v. v. Od. β 107 ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἤλθεν ἔτος καὶ ἐπῆλυθον ὄροι = τ 152 = ω 142; λ 295 ἀψ περιελλομένον ἔτεος, καὶ ἐπῆλυθον ὄροι = ξ 294 = h. Apoll. Pyth. 172, atque recte solemnnes loquendi formulas iam ante Homerum et Hesiodum receptas a poëtis frequentatas esse Lennepius¹⁾ monet. Aliter vero res se habet in v. v. Od. κ 470 = τ 153 = ω 143, quos versus optimi codices non exhibent. *Ex v. Th. 59 sine ulla dubitatione in Od. locos supra allatas illa verba transposita sunt.*

Quod attinet ad initium versus ἀλλ' ὅτε δῆ, saepissime aliis locis exstat velut in v. v. Th. 468. 888; in Od. v. v. α 16. γ 269. 286. δ 252. 420 etc.

Th. 63 . . . χοροὶ καὶ δώματα καλά

Od. κ 13 . . . πόλιν καὶ δώματα καλά.

Idem versus finis δώμ κ. occurrit nobis in v. v. Od. γ 387. θ 41. κ 252. ο 454. π 109. ρ 319. ω 360, qui et ipse *in formularum usum referendus est.*

Th. 64 . . . Χάριτες τε καὶ Ἴμερος οἴκι' ἔχουσι.

Od. ι 505 . . . Ἰθάκη ἐνὶ οἴκι' ἔχοντα.

Quod alii iudices hunc Th. versum damnant, alii defendunt (cf. Flach. et Schoem. ad l.) ad nostram causam nihil valet, cum *epicis formulis tribuendus sit.*

¹⁾ Hesiodi Theogon. instrux. D. I. v. Lennep. Amstel. 1843.

Th. 65. 67 . . . ὄσσαν εἶσαι cf. ad Th. 10.

Th. 80 . . . βασιλεῦσιν ἄμ' αἰδοίοισιν ὀπιθεῖ.

Od. η 165 = 181 . . . ἐκέτησιν ἄμ' αἰδοίοισιν ὀπιθεῖ.

Non est, cur v. Th. 80 ex Od. subductum putemus, nam quamquam hoc uno loco in Hes. carminibus ὀπιθεῖν cum ἄμα coniungitur, in Odys. praeter illos locos haec clausula et in v. ι 271 exstat, ab Hesiodi dicendi genere haec coniunctio non abhorret. Legitur enim in v. Oper. 230 . . . μετ' ἀνδράσι λιμὸς ὀπιθεῖ. Ceterum quod attinet ad vocabuli ὀπιθεῖν constructionem, ut omittam suspectum v. Oper. 142, v. Il. P 251 similem, conferantur v. v. Od. ρ 237. Il. E 216. et Oper. 313. 326, quibus locis ὀπιθεῖν cum dativo coniungitur. *Res autem ad communem epicum sermonem referenda est.*

Th. 89 . . . μειάροπα ἔργα τελεῦσαι.

Od. ρ 51 = 60 . . . ἄντινα ἔργα τελέσσει.

In his Theog. et Od. versibus vocabula leguntur, quae in sermone epico satis offensionis habent: *μειάροπος* nullo Homeri, hoc uno Hesiodi carminum loco invenitur. *ἄντινος* autem praeter hos Od. locos in Il. Ω 213 . . . ἄντινα ἔργα γένοιτο exstat. Non praetereundus denique est v. Od. α 379 . . . *παλίντινα ἔργα γενέσθαι* = β 144. Neque dubium esse potest, quin Il. Ω 213 poëtae sit, qui Od. formulam imitetur¹⁾. Similiter dictum est in initio v. Od. γ 275 *ἐκετέσας μέγα ἔργον* Quomodo vero illi versuum fines se habeant, haud disceptem'

¹⁾ Geppert, Ursprung. Il. (62, 63) 64,

utique satis recentis aetatis sunt. Non alienum autem esse arbitror totius Theog. loci a v. 81 – 93 rationem habere.

Th. 92 *αἰδοῖ μιλίχῃ, μετὰ δὲ πρόπει ἀγορμένοισι*
= Od. 9 172.

Faesi ad v. Od. 9 172 bene monet v. v. 171–173 Hesiodi v. v. Th. 86. 91 sqq. recordationem habere videri. Atque ut hic unus Th. et Od. versus, non totus locus rebus coniunctus tractetur, fieri non potest. Comparentur autem inter se versus

Theog. 81–92 et Odys. 9 167–175.

Hos locos non modo sententia sed etiam verbis alterum alteri simillimos esse apparet. Sed scite in Theog. 1) Musae eloquentiam et facultatem res bene diiudicandi regibus tribuunt, in Odys. dei omnino omnibus, quibus favent, hominibus facundiam deferunt; ibi definite, hic generatim dictum, id quod haud raro imitatore significat.

Sed ut verba ipsa respiciam: in Theog. legitur elegans illa translatio *ἐπὶ γλώσση γλυκερὴν χεῖρονσιν ἐέρσιν*, in Odys. *ἄπαξ λεγόμενον ἀγορητύν*. Accedit, quod in v. v. 9 170 et λ 367, ut monet Faesi, *μορφή* translatum verbum exhibetur. At v. λ 367, vel potius v. v. λ 328 – 384, recentioris aetatis videtur esse 2). Adde quod in v. 9 170 *στέγει* et in v. 175 *περιστέγειται* per translationem usurpatur. Idem vocabulum *ἔστειγε* etiam legitur in v. Π. Σ 205, in Hoplopoia quae dicitur 3), sed proprie ibi dictum, ut item *περιστέγει* in v. Od. ε 303. Praeterea

1) Schoem. Hes. Theog. p. 306. 307. — 2) Sittl, Wiederh. p. 118.
— 3) de cuius aetate cf. Christ, Homer u. Homer. p. 45 (165), qui eam refert ad tempus quo ipsa Odyssea composita sit.

noto, quod nisi in v. θ 167 *χαρίεντα* pro substantivo adhibitum nusquam in Homeri libris legitur, quae res omnes tempus inferius significant.

Ceterum Ulixis verba non apte ¹⁾ responsa mihi videntur Laodamanti et Euryalo ad certamen concitantibus. Nam quid sibi vult, cum facundiam extollit? Ad tantas illas contumelias breve sed grave responsum quadrat, quale hemistichium θ 166 usque ad *ἀταστάλω* et ceteris omissis hemistichium v. θ 179 ab *ἐγώ* et sequentes v. v. usque ad v. 186 continent. Quis autem inscius est illius imitatorum artis, qua verba, a quibus interpolationem ordirentur, versibus interpositis repeterent, velut hic in v. θ 166 . . . οὐ καλὸν ἔειπες et 179 εἰπὼν οὐ κατὰ νόσον?

Quae cum ita sint, *totum Odysseae locum a priore hemistichio v. θ 166 usque ad alterum hemistichium v. 179 a rhapsodo ex Theogonia tractatum esse facile concluderis*, sive v. v. Th. 81–93 Hesiodi ipsius sunt, sive ad antiquum in Musas hymnum pertinent.

Theog. 105 . . . ἱερὸν γένος αἰὲν ἑόντων cf. ad v. Th. 21.

Th. 107 . . . ἄλμυρός ἔτρεφε πόντος.

Od. δ 511 . . . πῖεν ἄλμυρὸν ὕδωρ.

In Odyssea tribus locis, δ 511, ε 100, μ 236 *haec formula*, atque *ἄλμυρός* cum *ὕδωρ*, in Theog. duobus, in v. v. 107. 964, atque *ἄλμυρός* cum *πόντος* coniunctum exstat. Sed v. Th. 964 (cf.

¹⁾ cf. etiam Ameis-Hentze, Homer. Od. ad v. θ 167 et ad θ 172, Anhang.

Flach. ad v.) spurius est et bene etiam v. Od. δ 511 deletur cum quod in optimis Alexandrinorum libris omittitur¹⁾ tum propter colorem narrandi re indignum.

Th. 110 . . . καὶ οὐρανὸς εὐρὸς ὑπερθεῖν.

Od. ε 184 . . . καὶ οὐρανὸς εὐρὸς ὑπερθεῖν.

Eadem verba Iunonem in v. v. Il. O 36—39 = Od. ε 184—186 iurare monet Faesius. In Theog. praeterea haec formula est in v. 702 . . . Γαῖα καὶ Οὐρανὸς εὐρὸς ὑπερθεῖν et 840 . . . καὶ οὐραν. εὐρ. ὕπ.

Iuris iurandi verba, in quorum numero etiam clausulae in v. v. ε 184 et O 36 sunt, saepissime apud Homerum inveniuntur, atque dei quidem per Stygem (cf. v. B 755, Ξ 271 sqq., O 36 sqq.), homines per Iovem, per deos vel per res veneratione dignas iurant (cf. v. v. Il. A 338. Γ 276. H 411. K 329. T 258. X 254. Ψ 43. Od. ξ 119; 158 = ρ 155 = υ 230. ξ 394. σ 523. π 243. ρ 475. τ 303).

Sed cum formulae versuum allatorum inter se similes, saepe pares sint, nusquam eandem atque in v. Il. O 36 et Od. ε 184 formulam inveni, neque omnino usquam versus finem οὐρ. εὐρ. ὕπ., hymnos si omiseris, velut v. h. Cer. 13; h. Ap. Del. 84 (—86 = Il. O 36—38 = ε 184—186); h. Ap. Pyth. 156, quorum quidem hymnorum propter dicendi genus Hesiodaeae ut ita dicam scholae tribuendi sunt h. Cerer. et h. Ap. Pyth.²⁾ Ceterum etiam rebus, quae in v. v. Il. O 36 sqq. et in Od. ε 184 sqq. de Styge exponuntur, animi ad longam illam eandemque vetu-

¹⁾ Eustathii, Commentarii ad Hom. Od. Lips. 1825. p. 178 ad v. cf. etiam Ameis-Hentze, ad v. δ 511, Anhang. — ²⁾ Sterrett, l. l. p. XLV. seqq.

stissimam ¹⁾ Stygis in v. v. Th. 775—806 descriptionem revocantur. Dubium autem non est, quin *ille* (z. οὐρ, εὐρ. ὕπ.) *versus finis Hesiodicus sit*.

De integritate vero locorum, ubi v. v. O 36 sqq. et ε 184 sqq. legantur, agere non alienum videtur. Versus ε 171—91 tractavit Sittelius l. l. p. 108 sqs., qui eos cum van Herwerdenio ²⁾ ut interpolatos delet. Equidem illius loci amplificationem etiam illa iurandi formula indicari addiderim. Carmen autem O in II. multis interpolationibus esse contaminatum apparet ³⁾. Multis rebus ad priora (N, Ξ) carmina revocamur, velut in Herculis Coon delati (cf. v. II. O 25 ad Ξ 250 sqq.) et Ascalaphi interfecti (cf. v. O 111 ad N 518 sqq.) narratione. Neque aliter in Iunonis iureiurando (cf. v. O 36 ad Ξ 271 sqq.) res se habet, ita quidem ut in v. O 36 versus finis adhibeatur, qui ex rebus allatis *iure Hesiodicus dicendus sit*.

Th. 111 . . . δωτῆρες ἔδων cf. ad v. Th. 46.

Th. 117 Γαί' εὐρύστερνος, πάντων ἔδος ἀσφαλές αἰεὶ (ἀθανάτων)
Od. ζ 42 Οὐλυμπόνδ', ὅθι φασὶ θεῶν ἔδος ἀσφαλές αἰεὶ.

Iterum illa formula de Tellure ⁴⁾, ubi verba versui Od. ζ 42 magis respondent, legitur in v. Th. 128 ἄφρ' εἴη μακάρεσσι θεῶν ἔδ. ἀσφ. αἰεὶ. Saepe apud Homerum Olympus ἔδος ἀθανάτων dicitur, velut in v. v. II. E 360. 367. Θ 456, ubi hemistichium hemistichio v. E 360 par est, Ω 144, qui versus ἔδος Οὐλύμποιο

¹⁾ Bergk, Gr. Lit. I. 986. — ²⁾ Quaestiones epicae et elegiacae p. 42. — ³⁾ Bergk, Gr. Lit. I. p. 611, 613 cf. etiam Christ, Homer. II. carmin. in prolegg. — ⁴⁾ non de Urano cf. Schoemann Hes. Theog. p. 92.

exhibet. Ad v. Od. ζ 42 Faesius bene monet v. v. ζ 42—47 suspectos esse, qui neque suo loco neque iusta brevitate dicti sint. Re vera vocabulo φασί¹⁾ indicatur rhapsodum, cum ei hemistichii θεῶν ἔδ. ἂ. αἰ. in mentem veniret, alienis verbis uti, ita ut, quod de Tellure dicebatur, Olympo tribuat. Quamobrem, si non sequentes versus, certe hoc hemistichium ex recorde Theogoniae fluxisse dixerim.

Th. 122 δάμναται ἐν στήθεσσι νόον καὶ ἐπίφρονα βουλήν.

Od. π 242 χεῖράς τ' αἰχμητήν ἔμεναι καὶ ἐπίφρονα βουλήν.

In hoc Od. versu et in v. ψ 12 adiectivum ἐπίφρων, quod plerumque substantivo βουλή adiungitur, hominibus tributum est, quem ampliorem vocabuli usum imitatorum Homeri esse Geppertus (l. l. II. p. 54) dicit. Praeterea illa formula in v. Od. τ 326²⁾ legitur, qui versus et propter significationem illius περί³⁾, quod nusquam Iliadis in verbis compositis „über, hinaus“ valeat, et propter verba Penelopae minus idonea⁴⁾ aetate recentior videtur esse. Qui loci cum ita se habeant, nobis v. Od. γ 128 ἀλλ' ἔνα θυμὸν ἔχοντες νόον καὶ ἐπίφρονα βουλήν relinquitur. Mirum vero mihi videtur, quod in duobus insequentibus versibus idem vocabulum non idem significans versum claudit:

γ 127 οὔτε ποτ' εἰν ἄγορῃ δίχ' ἐβάζομεν οὔτ' ἐνὶ βουλήν,

128 ἀλλ' ἔνα θυμὸν ἔχοντες νόον καὶ ἐπίφρονα βουλήν.

Sed consideremus similes Theog. locos: Th. 661 . . ἀτενεῖ
τε νόον καὶ ἐπίφρονα βουλήν, Th. 896 . . μένος καὶ ἐπίφρονα βου-

¹⁾ cf. v. Ω 615 et La Roche Hom. II. ad v. B 782. — ²⁾ ubi Ameis ἐπέφρονα, cf. Auhang ad v. — ³⁾ cf. Geppert, Ursprung. II. 54, qui affert v. II. A 258, 287. Od. α 66 et comparat cum v. v. Od. γ 248, τ 326. — ⁴⁾ Geppert, Urspr. I. 342.

λήν. His quidem locis ad substantivum βουλή illud ἐπίφρων referendum est. Quamquam autem unus certus locus in Odyssea cum illa formula, in Theogonia tres exstant, qui in antiquissimis illius carminis habendi sint, *nisi similitudinem versuum nihil notare possum.*

Th. 125 . . . Ἐρέβει φιλότῃ μιγείσα.

Od. τ 266 . . . τέκνα τέκῃ φιλότῃ μιγείσα.

In Theog. idem versus finis in v. v. Th. 333. 375. 920. 927 invenitur. Similiter dictum in v. Il. B 232 . . . μίσηγ' ἐν φιλότῃ. In initio v. v. exstat in Il. Z 161. 165. Q 131. Multos similes locos affert La Roche ad v. Il. N 286. *Illa formula epica est.*

Th. 133 . . . τέκ' Ὀκεανὸν βαθυδίνην.

Od. κ 511 . . . ἐπ' Ὀκεανῷ βαθυδίνην.

Similis versus finis in v. Il. Y 73 . . . ποταμὸς βαθυδ., idem fere in v. Oper. 171 . . . παρ' Ὀκεανὸν βαθυδίνην legitur. *Ceterum epice dictum est.*

Th. 139 . . . ὑπέρβιον ἦτορ ἔχοντας.

Od. δ 321 . . . ὑπέρβιον ἦτορ ἔχοντας.

Ex Theogonia afferendus est v. 898 . . . ὑπέρβιον ἦτορ ἔχοντα et ex Odys. v. α 368 . . . ὑπέρβιον ὕβριν ἔχοντες. Praeter hos locos simile invenitur hemistichium in v. Il. Σ 262 αἶς ἐκαίτου

θυμός ὑπέρβιος . . . , quod quidem, perperam de clementi illo Nestore usurpatum, in v. Od. ο 212 traductum est ¹⁾).

Eadem fere formula, quae in v. Od. α 368, nobis occurrit in v. Od. π 410 . . . ὑπέρβιον ὕβριν ἔχουσιν, ad quem versum notandum est totam partem π 342—451 in additamentis, quae post veterem Telemachiam interposita sunt, numerandam esse, id quod apparet ex v. v. π 384—86 qui v. v. β 335—36 imitantur ²⁾ Quibus locis patet vocabulum ὑπέρβιος cum ὕβριν aut ἦτορ in antiquis Homeri carminibus non coniungi, semel cum θυμός in v. Il. Σ 262, ita ut formula ὑπέρβ. ἦτ. et ὑπέρβ. ὕβρ. recentior esse videatur.

His de causis, praesertim cum carmen Od. δ multis rebus aliunde traductis ornatum sit ³⁾, etiam *illam clausulam iure Theogoniae adiudices*, nisi forte cum multis iudicibus versum α 368 respicis, ut in v. δ 321 quoque pro ἦτορ legas ὕβριν: ὑπέρβιον ὕβριν ἔχοντες.

Ceterum admodum paucis locis proci ὑπερβ. ὕβρ. ἔχ. dicuntur, aliis ἀγήνορες ut in v. v. α 106. 144; ρ 79; σ 43; υ 292. ἀγαυοί β 209. 247. ὑπερρηγορέοντες β 266. δ 766. 769. ρ 581. ἀναιδεῖς ν 376. υ 29. 39. 386. ψ 37. ὑπερφίαλοι α 134. β 310. π 271. σ 167 etc.

Th. 144 Κόκλωπες δ' ὄνομ' ἦσαν ἐπώνυμον . . .

Od. η 54 Ἀρήτη δ' ὄνομ' ἐστὶν ἐπώνυμον . . .

Versus Th. 144, 5. spurii iudicantur ⁴⁾, et qui eos composuit, Homeri Od. v. η 54 videtur imitatus esse.

1) Sittl, Wiederh. p. 45. 46. — 2) Sittl, Wiederh. p. (101) 103. — 3) cf. Christ, Chronol. p. 7. 8. 29. 30 sq. — 4) cf. Goettl.-Flach. Hes. Theog. ad v.

Th. 148 . . . παῖδες μεγάλοι τε καὶ ὄβριμοι, οὐκ ὀνομαστοί.

Od. τ 260 . . . ἐποψόμενος Κακοίλιον οὐκ ὀνομαστήν.

= τ 597 = ψ 19.

Apud Hesiodum praeterea vocabulum ὀνομαστός exstat in fr. XLIV. (Goettling-Flach; apud Kinkel. Epic. Graec. fragm. sub 31, in catalogo) v. 6 . . . εἶχε δὲ δῶρα. v. 7 παντοῖ' οὐκ ὀνομαστοτά. Similitudinem horum Theog. et Od. versuum Schoemann. l. l. p. 106 notat. Geppertus¹⁾ vero totius sermonis ex ipso v. τ 219 ambages vituperat, quibus illum locum commutatum esse apparet²⁾, idemque eadem, quae in v. τ 260, verba iterum a Penelope dici in v. τ 597 atque omnes versus, ubi vocabulum Κακοίλιος reperiatur, poëtarum Homerum imitantium esse monet³⁾, cum Homerus κακός nisi cum vocabulis, quae a consonante incipiant, velut κακομήχανος, κακορραφή, κακότεχνος, in veteribus carminibus non componat.

Neque magis ὀνομαστός nomen apud Homerum exstare aut sermonis Homericum esse ille affirmat⁴⁾. Ceterum invenitur illud verbum in v. hymn. Ven. 254, ubi haec lectio collatis locis Hes. Theog. 148. Apoll. Argon. Γ 801. Dioscor. ap. Suid. s. Θαλάμη, restituta est⁵⁾

Cum igitur vocabulum ὀνομαστός apud Homerum nisi ab eis, qui illum imitentur, non adhibeatur atque in v. hymn. Ven. 254 ad v. Th. 148 esse referendum videatur, cum in locis Hesiodi satis certis, v. Th. 148 et catalog. fr. XLIV (vel 31), reperiatur, *probabile est illud οὐκ ὀνομ. ex Hesiodico sermone in Homericis carminibus esse translatum.*

¹⁾ Ursprung, I. p. 342. — ²⁾ Bergk, Gr. Lit. I. p. 710 sqq. —

³⁾ Geppert, Ursprung. II. 70, 71. — ⁴⁾ l. l. II, p. 105. — ⁵⁾ Baumeister, Hymn. Hom. p. 271. — ⁶⁾ de catalog. cf. Bergk, Gr. Lit. I. p. 1004.

Th. 153 . . . μεγάλην ἐπὶ εἶδει.

Od. ρ 368 . . . ἐπὶ εἶδει τῷδε.

Illud ἐπὶ εἶδει etiam in medio versu Od. ρ 454 legitur. In formularum epicarum numerum haec quoque redigenda est.

Th. 158 . . . κακῶ δ' ἐπιτέρπετο ἔργῳ.

Od. ξ 228 . . . ἄλλοισιν ἀνὴρ ἐπιτέρπεται ἔργοις.

Hoc uno Od. loco vocabulum ἐπιτέρπεται exstat neque saepius apud Hesiodum. Praeterea in hymn. Apoll. Pyth. est v. 26 (204): οἱ δ' ἐπιτέρπονται θυμὸν . . . Quae formula cum semel hic in Od. et ibi in Theog. inveniatur, utri tribuenda sit, diiudicari non potest.

Th. 160 . . . δολίην δὲ κακίην ἐφράσσατο τέχνην.

Od. δ 529 . . . δολίην ἐφράσσατο τέχνην.

Suo iure Flach. in v. Th. 160 nisus locis Od. δ 529 et Nonni Dion. XXXVII. 351 . . . δολίην ἐφράσσατο βουλήν pro vulgata lectione ἐπεφράσσατο reposuit ἐφράσσατο. Ceterum huc etiam v. Od. δ 455 . . . δολίης ἐπελήθετο τέχνης afferendus est et, propter illud τέχνην, v. Od. θ 327: τέχνας εἰσορῶσι πολύφρονος Ἡφαίστιο, et v. hymn. Merc. 317 αὐτὰρ ὁ τέχνησίν τε καὶ αἰμυλίῳσι λόγοισιν (ἤθελεν ἐξαπατᾶν), quibus locis illud vocabulum cum significatione „List, Ränke“ exstat.

In Iliade vero uno loco nomen τέχνη legitur atque in veteris illius carminis v. Γ 61, ibique „Kunst“ significat. Pro δολίη κακή τέχνη autem in v. Il. O 14 similiter dictum est κακότεχνος δόλος.

Praeterea notandum quod τέχνη verbum nisi in Theogonia apud Hesiodum non invenitur atque novem quidem ibi locis: Th. 160. 496¹⁾. 540. 547. 555. 560. 770. 863. 929; in duobus his versibus Th. 863. 929. τέχνη valet „Kunst“, in omnibus ceteris „List“; cum δόλιος componitur τέχνη in v. v. Th. 160. 540. 547. 555. 560.

Haec autem formula δολίῃ τέχν., quae in Theogonia, quod carmen Odysseae magnitudine multo cedit, totiens exstat, ad *Hesiodicam dicendi rationem referenda et in Homeri carmina esse translata videtur*, id quod similitudine clausularum confirmatur: Theog. v. 160 = Od. δ 529²⁾; Th. 547 = 560 = Od. δ 455.

Th. 184 . . . περιπλομένων ἐνιαυτῶν.

Od. α 16 . . . περιπλομένων ἐνιαυτῶν.

Haec formula, quae singulari numero dicta etiam in v. Oper. 386 legitur, praeterea in v. Il. Ψ 833 et Od. λ 248. hymn. Cer. 265 exhibetur, cum composito ἐπιπλομένων in v. Theog. 493 et Scut. 87 exstat, sermonis epici est. Similis est clausula in v. v. Od. η 261 = ξ 287 . . . ἐπιπλόμενον ἔτος ἦλθεν.

Th. 189 . . . πολυκλύστη ἐνὶ πόντῳ.

Od. δ 354 . . . πολυκλύστη ἐνὶ πόντῳ.

πολύκλυστος vocabulum, ut quidem res fert, in Odyssea modo invenitur, velut in v. v. δ 354, ζ 204, τ 277, in Theogonia

¹⁾ qui versus spurius cf. Goettl.-Flach, ad v. — ²⁾ de aetate v. v. δ 512—537 cf. Christ, Chronol. p. 32.

autem, si spurium v. 199¹⁾ omiseris, uno hoc loco v. 189. Non commemoro v. ζ 204 esse suspectum²⁾ et carmen τ multis interpolationibus auctum. Unum autem certe concludas πολυκλ. ἐ. π. formulam esse, quae demum post veterem Iliadem et Odys. in recentioribus carminibus epicis usurpata sit.

Th. 196 . . . εὐστέφανον Κυθήρειαν.

Od. θ 288 . . . εὐστέφανου Κυθηρείης.

Hic Theog. versus spurius est³⁾, sed eadem formula εὐστέφανος Κυθ. in v. Th. 1008 exstat. In Od. praeterea legitur εὐστέφανος Κ. in v. σ 193 et similis est clausula v. θ 267 . . . εὐστέφανου τ' Ἀφροδίτης. Adiectivum εὐστέφανος autem apud Homerum saepe feminis tribuitur et deabus (θ 267. 288. σ 193. Φ 511) et mortali Mycenae (β 120). Κυθήρεια vocabulum solis his (θ 288. σ 193) Odys. locis minoris aetatis⁴⁾ et in v. hymn. Ven. 6: εὐστέφανου Κυθηρείης, in Theogonia autem in v. v. 196. 198. 934. 1008 invenitur, sed in uno versu Th. 1008 cum εὐστέφανος coniunctum est.

Ex locis allatis facile cognoscas ex Homero illud εὐστ. Κ. in v. Th. 1008 trductum esse.

Th. 199 πολυκλύστη ἐνὶ Κύπρῳ cf. ad v. Th. 189.

1) cf. Schoem. Hes. Theog. p. 121. — 2) cf. Faesi ad v. — 3) cf. Schoem. Hes. Theog. p. 121; Goettl.-Flach ad v. — 4) cf. Ameis ad v. θ 266 Anb.; Sittl, Wiederhol. ad v. v. θ 266—369 p. 127; ad v. v. σ 158—301 (303) cf. Sittl, p. 133.

Th. 203 . . . *τιμὴν ἔχει ἠδὲ λελόγηε.*

Od. λ 304 . . . *τιμὴν δὲ λελόγησιν ἴσα θεοῖσιν.*

Solo hoc Theogon. et Od. loco illa formula legitur. Neque quidquam inde effici potest.

Th. 212 . . . *τέκε δ' Ὑπνον, εἵκτε δὲ γῶλον Ὀνειρόν.*

Od. ω 12 . . . *παρ' ἠελίῳ πύλας καὶ δῆμον ὄνειρόν.*

Suo iure Faesius ad v. ω 12: „Eine seltsame Fiktion, die sich an die Vorstellung τ 562 (*δοῖαὶ γὰρ τε πύλας ἐμμενιῶν εἰσὶν ὄνειρόν*) schliesst: „At tota illa pars τ 559—80 suspecta videtur¹⁾ inprimis propter illud *ἐλέφαντες, ἐλέφαντες, ἐλεγαίρονται* et *κεράεσσι, ἀκροάντια, κέραϊα, κεραινοῦσι* et propter vocabulum *πιστός* ab imitatoribus pro *πρόπριος* (quod in v. ϑ 404) positum²⁾).

Ad versum ω 12 ipsum valet, quod Geppertus l. l. I. p. 375/6 animadvertit cum dicat extrema carmina Odysseae multa habere, quae ab solita mythologia abhorreant velut illud *δῆμος ὄνειρόν*, atque iudicat ille: „Es ist nicht zu leugnen, dass in dieser Vorstellung viel Sinnreiches ist, aber es weicht zu sehr von dem plastischen Charakter der homer. Sagen ab: Re vera Hesiodi est res abstractas ut personas inducere, velut *Νέμεσις* in v. Th. 223 et in v. Th. 228 *Ὑσμῖνα, Φόνοι, Μάχα, Ἀνδροκασίαι*.

Itaque Hesiodus cum *γῶλον Ὀνειρόν* dicit, legentium animos non offendit, cum autem quis apud Homerum somniis *δῆ-*

¹⁾ cf. Geppert, Ursprung I. p. 344. — ²⁾ cf. Gepp. l. l. II. p. 78. 128; bene de v. v. ω 12 et τ 562 Naegelsbach-Autenrieth Homer. Theol. 3. p. 175.

μῶν, quod quidem vocabulum solo hoc Od. loco per translationem adhibitum est, fines proprios tribuit, ea *imitatio illius Hesiodicae de somniis cogitationis videtur esse*. Neque obstat, quod in Theog. φῶλον, in Od. δῆμος exhibetur. Mature enim in civitate illud φῶλον evanuit ¹⁾ eiusque locum δῆμος obtinuit, ut etiam hoc nomine recentior aetas indicetur.

Th. 219 . . . διδοῦσιν ἔχειν ἀγαθὸν τε κακὸν τε.

Od. ♪ 63 . . . δίδου δ' ἀγαθὸν τε κακὸν τε.

Versus Th. 219 quidem spurius est ²⁾, sed praeterea idem finis versus exstat in v. Th. 900, qui et ipse suspectus est ³⁾, 906, similis in v. Oper. 669 . . . ἀγαθῶν τε κακῶν τε. Haec autem formula sermonis epici est.

Th. 223 . . . πῆμα θνητοῖσι βροτοῖσι.

Od. η 210 . . . ἀλλὰ θνητοῖσι βροτοῖσιν.

Similis clausula κακῶν, βροτ. in v. Th. 903 exstat, eadem saepissime apud Homerum. Hic non aliter atque in antecedente versu res se habet, formula epica est.

Th. 224 Νῦξ ὀλοή . . .

Od. λ 19 ἀλλ' ἐπὶ νύξ ὀλοή τέταται . . .

Idem initium in v. Th. 757 legitur, nullis aliis locis apud

¹⁾ cf. Busolt, Die griech. Staats-Alt. in Iwan Müllers Altertums-wissensch. 4, 1 p. 21, 23. — ²⁾ cf. Schoem, Hes. Theog. p. 132. —

³⁾ cf. Goëttling-Flach, ad v.

Hesiodum ὀλοός cuni nomine νύξ coniungitur atque uterque versus criticis suspectus videtur ¹⁾. Ceterum haec et ipsa formula epicorum poetarum communis est.

Th. 228 Ὑσμῖνας τε Φόνους τε, Μάχας ἵ' Ἀνδροκισσίας τε.
Od. λ 612 ὕσμῖναί τε μάχαι τε φόνου ἵ' ἀνδροκισσίαί τε.

Schoemannus (Hes. Theog. p. 137) hunc Theog. versum ex Odyssea trductum esse censet. Congruunt quidem versus paene ad verbum, nisi quod μάχαι et φόνου vocabula non eandem sedem habent. Sed quod ille dicit versum Theog. ex Odyssea esse traiectum, nihil ad persuadendum momenti habet, neque enim quidquam argumenti affert. Ipse igitur hunc Th. versum damnat, etiam Koechlyus eum delet, at Hermannus et Gerhardus defendunt ²⁾. Non vidit Schoem. totam illam Od. partem λ 565—627 ³⁾ ab Homeri ratione abhorreere, aetate minorem esse, propius ad Hesiodi morem accedere, qui abstractas res velut μάχαι etc. ut personas inducat. Non minus illius est illa enumerandi ratio, quam v. v. λ 565—627 exhibent

Mirum etiam, quot res in v. v. Od. λ 611. 612 per unum locum depingantur. In v. Il. A 38 commemoratur τελαμών, quo scutum tenetur, qui et ipse exornatus est, sed uno dracone tricipiti ⁴⁾.

Quae res in illis versibus praeterea Hesiodae esse videantur, insequentibus ⁵⁾ locis tractabitur.

¹⁾ cf. Goettl.-Flach. ad v. v. 224, 755. at cf. Schoem. l. l. p. 138. — ²⁾ Schoem. Hes. Theog. p. 138 9. — ³⁾ De v. v. λ 566—631 cf. etiam Wilamowitz-Moellendorff, Homer. Untersuch. p. 199; Christ, Homer. Il. carm. prolegg. p. 22 ad v. λ 612. — ⁴⁾ Negat autem in v. terrimis aedificiis ursos fictos esse Helbig (Das Homer. Epos aus den Denkmälern erkl. Leipz. 1884 p. 285); a Corinthiis sexto saeculo a. Chr. n. id factum esse monet Wilam.-Moellend. H. U. p. 206. — ⁵⁾ λ 601—605 s. v. Th. 289 (950—56); λ 604 s. v. Th. 454; λ 611 s. v. Th. 321.

Th. 241 *πόντιφ ἐν ἀτρούγειφ* . . .

Od. β 370 *πόντιον ἐπ' ἀτρούγειον* . . .

Saeppissime vel haec eadem vel similis *formula* et in Theog. velut in v. v. 131. 413. 696. 728. 737. 808 et in Od. velut in v. v. ε 48. 140. 158; η 79; ν 419; ρ 289 exstat.

Th. 252 . . . *ἐν ἡεροσιδεῖ πόντιφ*.

Od. γ 294 . . . *ἐν ἡεροσιδεῖ πόντιω*.

Pariter atque in v. Th. 241 in huius versus fine res se habet: hanc formulam apparet esse communis epicorum sermonis atque saepissime legitur velut in v. v. Od. β 263. γ 105. δ 482. ε 164. 282. ϑ 568. μ 285; ν 150. 176. Η. Ψ 744, in Theogonia autem in v. 873 = v. Oper. 620.

Th. 277 . . . *αἱ δ' ἀθάνατοι καὶ ἀγήρω*.

Od. ε 218 . . . *σὸ δ' ἀθάνατος καὶ ἀγήρωσ*.

Saepe *haec formula epica* et apud Hesiodum invenitur et apud Homerum, nonnunquam in incipiente vel medio versu, velut in v. v. Th. 305. 949, Odyss. ε 136. η 94. 257. ψ 336 multis aliis locis.

Th. 278 (. . . *παρῆλέξ. Κνανοχαίτης*) et 279 cf. ad v. Th 411.

Th. 280 . . . *μεγαλήν ἀπεδειροτόμισεν.*

Od. λ 35 . . . *μηλα λαβὼν ἀπεδειροτόμισα.*

Idem fere versus finis in v. Π. Σ 336 *δώδεκα . . . ἀποδειροτομήσω* (= Φ 22). In Theog. id vocabulum solo hoc loco. Nihil amplius de hoc verbo, *epico sermoni proprio*, disserendum est.

Th. 285 . . . *Ζηγὸς δ' ἐν δόμασι ναίει.*

Od. α 51 . . . *θεὰ δ' ἐν δόματα ναίει.*

Haec formula epica est, quae saepe in utroque carmine invenitur velut in v. v. Od. δ 811. ε 80. ω 304. Π. Β 854. In Theog. exstat in spurio v. 303¹⁾. 455. 777. Ad v. Od. α 51 autem notandum est, quod ibi *ἐν* adverbii loco exhibetur, *δόματα ναίει* simpliciter significat *ναίει*. Sed *ex similitudine* v. v. Th. 285 et α 51 nil concludi potest.

Th. 289 . . . *ἔξενόριξε βίη Ἡρακλείη.*

Od. λ 601 . . . *εἰσενόρισα βίην Ἡρακλείην.*

Saepenumero praeterea haec formula in Theogonia legitur velut in v. v. 315. 332. 943. 982, qui quidem versus in spuriiis habetur²⁾. Non minus saepe apud Homerum exstat atque in Iliade his locis: Β 658. 666. Ε 638. Α 690. Ο 640. Σ 117. Τ 98, nisi quod in medio v. Σ 117 exhibetur *βίη Ἡρακλῆος*, in Odyssea autem in solo v. λ 601.

¹⁾ cf. Goettl.-Flach, l. l. ad v. v. 300—305. — ²⁾ cf. Goettl.-Flach, ad v. v. 979 sqq.

Sed contemlemur, quomodo cum ceteris carminibus illi loci cohaereant. Versus quidem *B* 658. 666 in recentissimorum numero habendi sunt, cum v. v. 658—670¹⁾ veteri catalogo, qui Hesiodi vel potius Hesiodi cuiusdam poetae est²⁾, ab interpolatore additi sint. Totam autem certaminis Sarpedonis et Tlepolemi narrationem *E* 627—698³⁾ veteris Iliadis non esse inter omnes fere iudices doctos constat. Neque enim in vetustioribus carminibus quidquam de Lyciis neque de Tlepolemo, qui nisi in v. v. *B* 653. *E* 659 non commemoratur, aut Rhodiis tractabatur⁴⁾. Etiam minoris aetatis pars *A* 668—763 est⁵⁾, ubi cum alia tum (*A* 699. 700) quadrigarum commemoratio multum offensionis habent⁶⁾. Parvi autem momenti nobis est v. Σ 117, qui et ipse recentiorum *Il.* partium est⁷⁾. Perpauci ibi de Hercule dicta sunt neque ab aliis rebus abhorrentia. Non minus certe in v. v. *T* 90 sqq.⁸⁾ interpolatio probatur. Nam illa de Hercule pars *T* 95—136 interposita et fere totum carmen *T* poetae est Homerum prave imitantis⁹⁾. Versus autem *Od.* λ 601 in interposita illa parte λ 565—627 legitur (cf. ad v. *Th.* 228). Restat igitur v. *O* 640. Quod attinet ad illud carmen, suo iure Bergk¹⁰⁾ monet in ea parte rhapsodos res amplificasse videri et, quamquam Periphētis et Copei nomina in antiquissima¹¹⁾ illa Patrocli rerum gestarum narratione exstant, non sola illa clausula βίη *Ἡρακλ.* motus crediderim a rhapsodo ea commemorata esse, quo Mycenarum gloria augetur. Mirum enim, cur Periphētes hic neque ullo alio loco in

1) Christ, *Hom. Il.* ad v. *B* 658 et prolegg. p. 21. — 2) Christ, *Chronol.* p. 10. 18 sqq. — 3) Christ, *Hom. Il.* ad v. *E* 608. — 4) Christ, *Homer u. Hom.* p. 69 (189), 42 (162). — 5) Christ, *Hom. Il.* ad v. *A* 664 sqq. — 6) Christ, *Chronol.* p. 10 sqq. — 7) Christ, *Hom. Il.* ad v. Σ 35 sqq. — 8) Christ, *H. Il.* ad v. *T* 94 sqq. — 9) Christ, *Homer u. Hom.* p. 51 (171), 82 (202). — 10) *Gr. Lit.* I. p. 613 sqq. — 11) Christ, *H. Il.* prolegg. p. 10. 58. 59. cf. ad v. *O* 592.

Mycenaeorum principum numero virtute floruisse dicatur, atque aptior est illa nuntii ad Herculem missi commemoratio in magno de illo heroe carmine, non item hic.

Omnes igitur de Hercule, ubi illa formula βῆρ Ἡρακλ. legitur, loci interpositi sunt, v. O 640 suspectus videtur.

Sed omnino in antiquis Homeri carminibus raro Herculis facta celebrantur. Qui versus praeter locos supra allatos illius res tractent, quales iudicentur, breviter disseram. Sunt autem in Il. *B* 679. *E* 392. 403. 404. *Θ* 362. *Ξ* 250. 325. *O* 25 sqq. *Υ* 145; in Od. *ϝ* 224. *λ* 269. 623. *φ* 15—41. Atque v. *B* 679 quidem catalogi navium illius Hesiodaei¹⁾ est. *V. E* 392 sqq. in carmine leguntur, quo Diomedis virtus monstratur et illustratur. Illa quidem pars in antiquissimis habenda est²⁾. Eiusdem autem carminis v. v. 403. 404 spurii sunt³⁾. Quod attinet ad v. *Θ* 362, totum illud carmen sero veteri Iliadi adiectum est⁴⁾. Neque v. *Ξ* 250 veteris Iliadis est⁵⁾, v. 325 vero interpositae est partis, quae Hesiodaeam illam enumerationem exhibet. Eadem, qua v. *Ξ* 250, aetate sunt v. v. *O* 25 sqq.⁶⁾. Versus denique *Υ* 145 in recentissima illa de Aeneae et Achillis pugna narratione legitur⁷⁾. Recentissimi etiam cuncti illi Od. loci sunt, et v. *ϝ* 224, qui in versibus (219—228) ad parvam quae dicitur Iliadem referendis⁸⁾ exstat, et v. *λ* 269, qui cum tota parte *λ* 225—330 Hesiodaeae scholae tribuitur⁹⁾, et v. *λ* 623, de quo supra actum est, et v. v. *φ* 15—41, ubi Messenae condicio magnae offensionis est¹⁰⁾.

¹⁾ cf. Christ, Chronol. p. 19 sqq. — ²⁾ cf. Christ, Hom. Il. in initio carm. *E*; non ita Bergk l. l. I. p. 577 sqq. — ³⁾ cf. Christ, H. Il. ad v. v. — ⁴⁾ Christ, H. Il. ad initium carm. *Θ*. — ⁵⁾ cf. Christ, H. Il. prolegg. p. 65. 95 sqq. — ⁶⁾ Christ, Hom. Il. prolegg. p. 66. 95. cf. etiam quae dicta sunt ad v. Th. 110. — ⁷⁾ Christ, H. Il. prolegg. p. 76 et ad v. *Υ* 75. — ⁸⁾ Christ, Chronol. p. 8. — ⁹⁾ Christ, Chronol. p. 39. — ¹⁰⁾ Christ, Chronol. p. 10.

Summum igitur unus de his locis Herculis res tractantibus veteri Iliadi tribuendus, multo maior pars poetarum interpolantium est. Qui illi fuerint, certe dici non potest, sed fortasse quanto Hesiodus Herculis rerum gestarum studio fuerit, illa formula βίη Ἡρακλ. indicio est, quae in Theogonia quinquies, in Iliade multo illo carmine maiore sexies legitur, atque his quidem in *B* (v. 658. 666), Hesioidea illa parte, ita ut dicam *quicumque versus illam formulam exhibeant, eos omnes ad Hesiodum spectare videri.*

Sed ad v. Od. λ 601 regrediamur. Ut supra ad v. Th. 228 diximus, in parte λ 565—627 multa exstant, quae Homero aliena sunt. Etiam illi de Hercule versus tam discrepantia a solitis exhibent, ut tota pars, quae ad hanc causam quid valeat, v. v. λ 601—605 contemplanda et cum similibus v. v. Th. 950—956 conferenda sit. Evolve quaeso

v. v. λ 601—605 et Theog. 950—956.

Atque primum quidem notandum in v. v. Od λ 601 sqq. Inventati partes esse tributas, quas nusquam in alijs carminibus habet. Apud Homerum est virgo, quae vario officio fungitur velut in v. v. Il. *A* 2. *E* 722. 905, quae munera etiam apud mortales per caelibes fiunt. Neque Hercules hic, ut apud Homerum solet, fingitur. Nullo ille loco immortalis dicitur, immo vero vir fortis est, qui quamquam Iove natus mortem effugere non potest (cf. ipsum recentiorem illum v. Σ 117). Ceterum ab Homeri ratione abhorret inter ψυχίη et εἶδωλον, quorum alterum alibi habitet, distinguere ¹⁾).

¹⁾ cf. Faesi, Hom. Od. ad v. λ 601; Nägelsbach-Autenr. Hom. Theol. 3. § 270 p. 378 et § 252 p. 352.

Sed conferamus singula verba: in Theog. 950. 53 dicitur
 Ἡβηρ δ' Ἀλκιμήτης καλλισφύρου ἄλκιμος υἱὸς αἰδοίηρ θεῖ' ἄκοιτιρ,
 in λ 603

ἔχει καλλισφύρον Ἡβηρ,
 deinde in v. v. Theog. 954. 55

ἐν ἀθανάτοισιν . . . γαίει ἀπήμαντος καὶ ἀγέρας
 ἦματα πάντα,
 in λ 602. 603

. . . μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι τέθνηται ἐν θαλίῃς.

Quae cum ita sint, *Odysseae in λ de Hercule narratio ex
 v. v. Theog. 950 sqq. contractior traducta videtur*, id quod bene
 sensit ille, qui rei et narrationis similitudine motus versum
 λ 604 ex Th. 952 transposuit¹⁾.

Th. 297 σπῆϊ ἐν γλαφυρῶ . . .

Od. β 20 ἐν σπῆϊ γλαφυρῶ . . .

Saepe, quamvis verbis non ita ut in v. Th. 297
 inter se sequentibus, haec formula apud Homerum reperitur velut
 in v. v. Od. α 14. 73, δ 403. ε 155. ι 29. 114. 476. μ 210.
 ψ 335. Π. Σ 402. Ω 83, in Theog. vero solo hoc loco, ita
 ut hanc esse *Homericæ sermonis formulam appareat*.

Th. 303 (. . . κλυτὰ δώματα γαίειν) cf. ad Th. 285.

¹⁾ cf. Wilamow.; Homer. Unters. p. 199.

Th. 306 . . . *μυγήμεναι ἐν φιλότῳ*.

Od. *θ* 313 . . . *καθεύδειτον ἐν φιλότῳ*.

In Theogonia praeterea in v. v. 374. 405. 625. 961. 1012, saepissime apud Homerum haec *formula ἐν φιλ.* exstat.

Th. 308 (*ἣ δ' ὑποκυσαμένη . . .*) cf. ad v. Th. 411.

Th. 310 *δεύτερον αὐτίς ἔειπεν . . .*

Od. *γ* 161 . . . *ἔριν ὄρσε κακὴν ἐπι δεύτερον αὐτίς*.

Neque de hac *formula* quidquam aliud dicendum est nisi in clausulis versuum Odysseae saepenumero eam inveniri velut in v. v. *ι* 354. *τ* 65. *χ* 69.

Th. 313 . . . *Ἵδρην αὐτίς ἐγένετο λυγρὰ ἰδυῖαν*.

Od. *λ* 432 . . . *ἣ δ' ἔξοχα λυγρὰ ἰδυῖα*.

Similes formulae saepe exhibentur velut in v. v. Theog. 887 *πλεῖστα θεῶν τε ἰδυῖαν . . .* Oper. 521 *οὐπω ἔργα ἰδυῖα . . .* hymn. Ven. 44 . . . *κεδνὰ ἰδυῖαν*, ubi eadem clausula est quae in v. v. Od. *α* 448. *τ* 346. *υ* 57. *ψ* 182. hymn. Ap. Pyth. 135. hymn. Cer. 195. 202 (*κέδν' εἰδυῖα*), sed pares fines modo in versibus Th. 313 et *λ* 432.

Sane nihil id valeat, at v. v. *λ* 427—443 odium quoddam feminarum ab Homero alienum resonant. Ad v. *λ* 427 Faesius Orph. fr. XVIII *ὡς οὐ κύντερον ἦν καὶ ῥέγιον ἄλλο γυναικός* affert. Cui, hos versus Homericos de feminis cum legerit, non in mentem veniat illarum in v. v. Oper. 373—375 admonitionum:

Μηδὲ γυνή σε νόον πυγοστόλος ἐξαπατάτω
 αἰμύλα κοτίλλουσα, τειήν διφῶσα καλίην.
 ὃς δὲ γυναιξὶ πέποιθε, πέποιθ' ὄγε φηλίγισι

et Oper. v. v. 703—705

. . . τῆς δ' αὖτε κακῆς οὐ ῥίγιον ἄλλο,
 δεπιπλόχης· ἦτ' ἄνδρα καὶ ἴφθιμόν περ ἐόντα
 εὔει ἄτερ δαλοῦ καὶ ὠμῶ γήραϊ δῶκεν.

Hesiodi quidem est haud clementer in feminas inveli¹⁾ et
 Hesiodeorum poetarum magis quam Homeri communibus eius-
 modi locis uti. Unde fit, ut illos v. v. λ 427—443 propius ad
 Hesiodi quam ad Homeri rationem accedere dicas.

Th. 315 (. . . βίη Ἡρακλειείη) cf. ad v. Th. 289.

Th. 321 . . . μία μὲν χαροποῖο λέοντος.

Od. λ 611 ἄρχοι τ' ἀγρότεροί τε σύες χαροποί τε λέοντες.

Utrum totus Theogoniae de Chimaera locus retinendus an
 delendus sit, iudices inter se discrepant, cf. Schoem. l. l. p. 167
 sqq., qui Gerhardum totam de Chimaera narrationem delentem
 inducit, cum ipse iure defendat atque Kochlyus v. v. Th. 287
 —336 antiquae Theogoniae tribuat.

Quod attinet ad hunc Odysseae versum, iam supra, cum
 v. v. Th. 228 et 289 tractabantur, de ratione atque oratione
 v. v. λ 565—627 diximus. Geppertus²⁾ autem vocabulum χα-
 ροπός tractat et solita Homeri verborum de primitivo vocabulo

¹⁾ cf. Bergk, Gr. Lit. I. p. 926 sq. — ²⁾ Ursprung, II. p. 77.

ὄψ̄ derivatorum ratione perlustrata, huius vocabuli derivationem serius esse factam ait; dicere potuit a poëta Homeri sermonis usus ignaro. Ceterum illud *χαροπός* in his solis Theog. et Odys. versibus exstat. In Scuto reperitur in v. 177, qui ex λ̄ traductus videtur: *ἀμφοτέρω, χλοῦναί τε σύες χαροποί τε λέοντες*, neque, cum sit poëmatis undique collati, quem speciemus dignus est. Iam legitur in v. hymn. Ven. 70 . . *λύκοι χαροποί τε λέοντες*; praeterea in v. hymn. Merc. 194 . . *χαροποί δὲ κύνες* . . . et in initio suspecti v. hymn. Merc. 569 *καὶ χαροποῖσι λέονσι* . . ., quem hymnum propius ad Hesiodum accedere constat ¹⁾.

Quod cum illa carminis λ̄ (v. 601 sqq.) pars, ut supra ad v. v. Th. 228 et 289 demonstratum est, quibus nos ad Hesioidea carmina revocecur, multa habeat, singulis rebus fretus *etiam hanc formulam Hesiodo vindicem*.

Th. 330 . . . *ἐλεγαίρετο φῦλ' ἀνθρώπων.*

Od. γ̄ 282 . . . *ἐκαίνυτο φῦλ' ἀνθρώπων.*

Et in Theog. et in Oper. et apud Homerum saepe *haec formula epica* nobis occurrit, velut in v. v. Th. 556. Oper. 91. Od. η̄ 307. ο̄ 409. II. Ξ̄ 361. hymn. Ap. Pyth. 359.

Th. 332 (. . . *βίης Ἡρακλειείης*) cf. ad v. Th. 289.

Th. 333 (. . . *φιλόνητι μιγείσασα*) cf. ad v. Th. 125.

¹⁾ cf. Sterrett, l. l. p. XLV.

Th. 335 (334 γαίης) *πείρασιν ἐν μεγάλῃς* . . .
 Od. ι 284 . . . *ἑμῆς ἐπὶ πείρασι γαίης.*

Crebro *haec formula* et in initio et in fine versuum legitur, apud Hesiodum in v. v. Th. 518. 622. Oper. 168., apud Homerum in v. v. Π. E 200. Θ 478. et in hymn. Ven. 227.

Th. 363 . . . *πολλάι γε μὲν εἰσι καὶ ἄλλαι.*
 Od. φ 251 *εἰσὶ καὶ ἄλλαι πολλάι Ἀχαιίδες* . . .

Nihil amplius de *haec formula* agendum est.

Th. 370 . . . *ὅσοι περιναιετάουσι.*
 Od. θ 551 . . . *καὶ οἱ περιναιετάουσιν.*

In fine versus *haec formula* in Od. v. ψ 136 legitur, in initio β 66 *οἱ περὶν.* et δ 177 *αἱ περὶν.*, atque hoc quidem loco vocabulum *περὶν.* quae sitae sunt urbes vel habitantur, significare vulgo putatur¹⁾, id quod recentioris aetatis videtur esse. In Theog. solo hoc loco illud verbum exstat.

Th. 373 *ἀθανάτοις τε θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὸν ἔχουσι.*
 Od. δ 479 *ἀθανάτοισι θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὸν ἔχουσι.*

Cum in Odyssea (v. δ 479 = λ 133 = ψ 280) hic versus epicae formulae vim habeat et etiam in recentissimis²⁾ partibus

¹⁾ at cf. Ameis. ad v. δ 177 et α 404. — ²⁾ cf. Christ, Hom. II. ad v. v. Y 75 sqq. et Φ 228 sqq.

Iliadis, in v. v. *Y* 299 et *Φ* 267, inveniatur, in Theog. nusquam alibi nisi hic legitur, sed *οὐραν. εὐρ.* quidem saepenumero velut in v. v. Th. 110. 517. 679. 746. 840 (=110), in Oper. vero non exstat. Sine dubio autem *v. Th. 373 Homeri est*, ex uno de illis locis *translatus*. Hermannus quidem pentadum causa quas assequitur eum damnat¹⁾.

Theog. 374 (. . . *ἐν φιλότιμι*) cf. ad v. Th. 306.

Th. 375 (. . . *ἐν φιλότιμι μεγεῖσα*) cf. ad Th. 125.

Th. 404 . . . *πολνῆρατον ἦλθεν εἰς εὐνήν.*

Od. *ψ* 354 . . . *πολνῆρατον ἰκόμεθ' εὐνήν.*

Solis his locis haec clausula exstat. Notandum autem quod adiectivum *πολνῆρατος* in una Odyssea invenitur, in versibus qui minoris aetatis sunt, velut in v. *λ* 275, qui versus omnino propter illud vocabulum suspectus est²⁾, *ο* 126³⁾. 366⁴⁾. hymn. Ven. 225. Apud Hesiodum autem legitur in v. Th. 908, qui versus spurius est⁵⁾, Oper. 739. fr. 93. 2. fr. 132. *Ceterum haec recentior formula epica est.*

Th. 405 (. . . *ἐν φιλότιμι*) cf. ad v. Th. 306.

¹⁾ Schoem. Hes. Theog. p. 180. — ²⁾ cf. etiam Christ, Chronol. p. 38 ad v. v. *λ* 271—80. — ³⁾ cf. Bergk, Gr. L. I. p. 702 sqq. — ⁴⁾ cf. Sittl. Wiederhol. p. 131 ad v. v. *ο* 301—492. — ⁵⁾ cf. Göttl.-Flach ad v. und Flach, das dialekt. Digamma des Hesiodos, p. 34.

Th. 411 ἦ δ' ὑποκυσσάμενη Ἐκάτην τέκε . .

Od. λ 254 ἦ δ' ὑποκυσσάμενη Πελοία τέκε . . .

Hic Theogoniae versus illius hymni in Hecaten (411—452) a poeta quodam recentiore huic carmini adiecti est. Sed saepe haec formula ἦ δ' ὑποκυσσ. apud Hesiodum legitur velut in v. v. Theog. 308 ἦ δ' ὑποκυσσάμενη τέκετο . . fr. 36. 1; 70. 1; 93. 1.

Apud Homerum praeter v. λ 254 in Iiade in v. Z 26 et, in recenti ¹⁾ illa parte, Y 224 exhibetur. Quamquam autem Iiadis tractatio huius libelli non est, quin Il. v. v. 224. 225 notem, facere non possum. His omnibus enim locis ὑποκ. de feminis et immortalibus et mortalibus dicitur, illic autem de equis. Deinde adiectivum κνανοχαίτης Neptuno tribui solet, cf. in Od. v. v. ι 528. γ 6; in Il. N 563. Ξ 390. O 174. 201, nisi quod in recentibus illis carminibus in Scut. 120 Arion equus et in hymn. Cer. 347. Orcus κνανοχαίτης dicitur.

Versus Y 213—241 ipsi languidam quandam enumerationem habent, qua Hesiodus uti solet. Neque recens aetas verbis v. Y 235 κάλλεος εἴνεκα οἶο puerorum amorem monstrantibus non indicatur ²⁾. Versus Y 227 idem fere est, qui in Hesiod. fragm. CCXXI., nisi quod hic θεέν et κατέκλα, ibi θεόν et κατέκλων legitur ³⁾. Similiter in illam Il. partem traducta est clausula in Y 224 . . . παρελέξατο κνανοχαίτη ex Theog. 278 . . . παρελέξατο Κνανοχαίτης, neque miraberis, cur in cod. Laurent. XXXII. 3 secunda manus ad v. Y 224 ascribat ἐν μαλακῷ λειμῶνι καὶ ἀνθεσὶν εἰαρινοῖσιν, qui versus ex Theog. 279 integer transpositus est.

¹⁾ cf. Christ, Hom. Il. ad init. carm. Y et Chronol. p. 25. Bergk l. l. I. p. 633. — ²⁾ cf. Baumeister, Denkm. d. kl. Altert. I. s. Ganymedes. — ³⁾ cf. etiam Christ, Hom. Il. ad v. Y 249 et 250, qui affert v. v. Hes. Oper. 403 et 721.